

Reactie op internetconsultatie Wet Voorschriften vrijstelling leerplicht bij richtingbezwaren

Fijn dat er gelegenheid is om te reageren op het wetsvoorstel betreffende vrijstelling bij richtingbezwaren. Wij reageren graag, en wel in de hoedanigheid van thuisonderwijzende ouders.

Allereerst onderschrijven wij dat elk kind recht heeft op onderwijs, en dat ouders het recht hebben om onderwijs te kiezen passend bij hun geloofs- of levensovertuiging. Het is niet meer dan logisch dat ouders moeten voorzien in onderwijs voor hun kinderen. En we begrijpen dat de overheid een rol heeft om hierop toe te zien. Het doel van het wetsvoorstel is dan ook helder en passend. Helaas is ons inziens de uitwerking geheel niet adequaat voor het beoogde doel. Wij sluiten ons allereerst aan bij de reacties van de thuisonderwijs verenigingen (Nederlandse Vereniging voor Thuisonderwijs (NVvTO) en Vereniging Thuisonderwijsverbond (TOV)) die de vele bezwaren uitvoerig verwoord hebben. Daarnaast willen wij ook zelf reageren op het huidige voorstel omdat we het belangrijk vinden onze mening over een aantal van deze punten te verwoorden. We hopen dat u deze reactie meeneemt in de verdere overwegingen en dat dit voorstel grondig herzien gaat worden!

Laten we ons eerst voorstellen. We zijn een gezin van een vader, moeder, zoon (6 jaar), dochter (3 jaar), babyzoon (nog geen maand oud). Vader heeft een bedrijf aan huis, en moeder werkt als jeugdarts. We wonen in een huis aan een rustig weggetje even buiten een Drents dorpje. We wonen samen met nog twee gezinnen (allen familie) op het terrein, vlakbij een prachtig natuur- en recreatiegebied. Onze zoon van zes is vrijgesteld van de leerplicht op grond van onze richtingbezwaren tegen de (weinige) scholen in onze omgeving. We voorzien in thuisonderwijs met elkaar: wij als ouders, maar ook de mensen om ons heen. We volgen onze zoon in zijn interesses en leerbehoeften. Waar gewenst gebruiken we methodes, en verder leren we in en van het dagelijks leven. De kinderen zijn nieuwsgierig, leergierig en creatief. En ook wij leren graag bij. Ten aanzien van opvoeding en thuisonderwijs hebben we bijvoorbeeld diverse workshops voor thuisonderwijzers gevolgd, hebben we veel contact met andere thuisonderwijzers (o.a. intervisie), en volgden we vorig jaar een cursus over een bepaalde opvoedkundige aanpak. We zijn zelf gemotiveerd om bij te leren, en zien dat ook in onze kinderen terug. Wij zijn hier als thuisonderwijzers geen uitzondering in. We zien dit patroon bij veel thuisonderwijzende gezinnen die we kennen.

Dan nu onze bezwaren tegen het wetsvoorstel. We gaan niet op al onze bezwaren in, maar op enkele hiervan.

In het algemeen ervaren wij het wetsvoorstel als een document waar veel wantrouwen uit spreekt naar ons als thuisonderwijzers. Kennelijk zijn er volgens u heel veel uitgebreide, vergaande regels nodig om in de kwaliteit van onderwijs buiten school te voorzien. Wijzelf zien in de vele thuisonderwijsgezinnen die wij kennen een hoge kwaliteit van onderwijs in de breedste zin: maatwerk gericht op de optimale ontwikkeling en ontplooiing van kinderen. Zonder regulering. We kunnen niet anders dan veronderstellen dat u onbekend bent met de dagelijkse praktijk van thuisonderwijs. Ook het zeer 'schoolse' aspect van de voorgestelde regelgeving sterkt dit vermoeden. Ons eerste punt is dan ook: neem ons als thuisonderwijzers serieus. Zie ons, hoor ons, en maak gebruik van ons, al dan niet via de verenigingen die ons vertegenwoordigen, om tot een wetsvoorstel te komen dat daadwerkelijk passend is.

Een fundamenteel bezwaar dat wij hebben, is het feit dat de vrijheid van godsdienst wordt aangetast door het huidige wetsvoorstel. Het recht dat er bestaat op vrijstelling op grond van richtingbezwaar, wordt overwoekerd door de disproportionele eisen aan de inrichting van het thuisonderwijs. Hiermee komt het eerstgenoemde recht in het gedrang. Dat kan niet de bedoeling van de wetgever zijn.

Verder ademt het gehele wetsvoorstel het huidige Nederlandse schoolsysteem. Echter zal de overheid ook moeten inzien dat dit systeem verre van onfeilbaar is. Het "passend onderwijs" schiet voor een niet te negeren deel van de kinderen in Nederland tekort. Leerkrachten, ouders en kinderen schreeuwen om meer maatwerk

en flexibele of creatieve mogelijkheden, zeker in het geval van thuiszitters. Ook de recente tijdelijke sluiting van de scholen vanwege de coronacrisis heeft duidelijk gemaakt dat er kinderen zijn die zich buiten school veel beter ontwikkelen. Er is zelfs een petitie gestart en door vele ouders ondertekend om thuisonderwijs na schoolgang mogelijk te maken. En dan dus niet per se op grond van richtingbezwaren, maar met als doel een optimale ontwikkeling van het kind. (Zie <https://petities.nl/petitions/thuisonderwijs-ook-na-inschrijving-school-mogelijk?locale=nl>.) Wat ons betreft zou het een verrijking zijn van het Nederlandse systeem als thuisonderwijs ook zonder richtingbezwaren en/of na schoolgang mogelijk zou zijn.

Als volgende punt zijn wij van mening dat de voorgestelde manier van toezicht niet geschikt is en daarnaast disproportioneel. Het wetsvoorstel beoogt een zeer schoolse manier van thuisonderwijs, hetgeen lang niet altijd strookt met de praktijk. Want hoewel er gezinnen zijn die schoolse methodes volgen of complete curricula aanschaffen en die aan de keukentafel doorwerken, wordt er in veel thuisonderwijsgezinnen gewerkt op een veel flexibelere manier. Er wordt afgestemd op de leerbehoefte van de individuele kinderen in het gezin. Er wordt gebruik gemaakt van de dagelijkse praktijk. Er wordt heel veel (voor)gelezen. Er worden veel spelletjes gespeeld. Er worden musea bezocht. Reizen gemaakt. Er worden natuurwandelingen gemaakt, vaak met andere thuisonderwijsgezinnen. Etcetera... De eisen aan de locatie, de leerlingvolgsystemen, starre leerdoelen en onderwijsplannen en de wijze van toetsing zoals omschreven in het wetsvoorstel doen afbreuk aan wat juist de kracht is van thuisonderwijs. Er zijn andere, betere, manieren om de kwaliteit van het onderwijs te beoordelen en de ontwikkeling van de kinderen te volgen, zoals ook voorgesteld door de thuisonderwijsverenigingen.

Tot slot willen we noemen dat we het bedreigend vinden dat er zo'n inbreuk gedaan wordt op de privacy van gezinnen. Bijvoorbeeld in de zin van het verplichte huisbezoek. Of door het moeten bespreken van de geloofs- of levensovertuiging met de leerplichtambtenaar. Dit gebeurt al in de praktijk en in sommige gevallen wordt dit zelfs vastgelegd bij gemeenten (hetgeen niet zomaar mag, gezien het een bijzonder persoonsgegeven is). Het is zeer onwenselijk dat dit de normale gang van zaken wordt. Deze vergaande maatregelen staan niet in verhouding met het beoogde doel.

Samenvattend: wij hebben niet al onze argumenten uitgewerkt, maar wij hopen dat onze reactie samen met de honderden andere reacties die op de internetconsultatie zijn gekomen grondig in overweging worden genomen. We hopen dat u er ook van overtuigd raakt dat het huidige wetsvoorstel geen recht doet aan thuisonderwijs, en dus ook niet aan de kinderen en ouders die het aangaat. Dat het wetsvoorstel voorbijgaat aan het geformuleerde doel. We hopen dat u met vertrouwen met ons als thuisonderwijzers en de verenigingen om tafel wilt gaan voor een nieuw wetsvoorstel. Eén die passend is bij het doel en bij de praktijk. Eén die gezinnen niet wantrouwt en controleert, maar gezinnen recht doet, vertrouwen schenkt en ondersteunt in deze prachtige vorm van onderwijs.